

YÖNETMELİK

Sayıştay Başkanlığından:

**SAYIŞTAY DENETÇİLERİNİN MESLEKİ ETİK KURALLARINA
İLİŞKİN USUL VE ESASLAR
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Düzenlemenin amacı; Sayıştay denetçilerinin uyacakları mesleki etik kurallarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Düzenleme, 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 31 inci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Düzenlemede geçen;

- a) Başkanlık: Sayıştay Başkanlığını,
 - b) Görev: İnceleme, denetleme ve raporlama işlerini,
 - c) Mesleki etik kuralları: Sayıştay denetçilerinin uyması gereken etik davranış kurallarını,
 - ç) Sayıştay denetçisi: Uzman denetçi, başdenetçi, denetçi ve denetçi yardımcısını,
 - d) Yakın: Sayıştay denetçisinin üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile görevin tarafsızlık ve dürüstlük içinde yapılmasını etkileyebilecek diğer kişileri,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Mesleki Etik Kuralları

Mesleki etik kurallarına bağlılık

MADDE 4 – (1) Sayıştay denetçileri, mesleki etik kurallarının önemini kabul eder; bu kurallara her koşulda bağlı kalır.

Bağımsızlık

MADDE 5 – (1) Sayıştay denetçileri;

- a) Denetime tabi kamu idarelerinden ve diğer ilgili taraflardan bağımsız hareket eder.
- b) Bağımsızlıklarına zarar verebilecek veya böyle bir izlenim uyandırabilecek herhangi bir davranıştan ve ilişkiden uzak durur.
- c) Bağımsızlıklarını korumak için her türlü etkiden kaçınır.

Tarafsızlık ve nesnellik

MADDE 6 – (1) Sayıştay denetçileri;

- a) Görevlerini herhangi bir baskı, etkileme ve yönlendirme olmaksızın yerine getirir; tarafsızlığına zarar verebilecek veya çevresinde böyle bir algıya neden olabilecek herhangi bir faaliyet veya ilişkinin içerisinde yer almaz; her türlü baskıya karşı tarafsızlığını muhafaza eder.
- b) Görevleriyle ilgili bilgi ve belgeleri değerlendirirken; adil, tarafsız ve objektif bir şekilde hareket eder; mesleğin gerektirdiği nesnellik ilkesine uyar.
- c) Görevleri ile ilgili görüş ve kanaatlerini gerekçeli olarak belirtir.
- ç) Raporlarını, hiç bir şüpheye yer bırakmayacak biçimde düzenler ve genel kabul görmüş uluslararası denetim standartlarına uygun olarak toplanmış kanıtlara dayandırır.

Dürüstlük

MADDE 7 – (1) Sayıştay denetçileri;

- a) Görevlerini dürüstlük, doğruluk, dikkat ve sorumluluk duygusu içinde yürütür.
- b) Görevlerini yerine getirirken yetkilerini aşarak, kendilerini ve Sayıştay'ı bağlayıcı açıklama, taahhüt, vaat veya girişimde bulunmaz.
- c) Görevlerinin saygınlığını ve güvenilirliğini zedeleyen görüntü, tavır ve davranıştan kaçınır.
- ç) Görevleriyle ilgili kamu kaynaklarının kullanımında dürüstlüğü esas alır; kamu bina ve taşıtları ile diğer kamu malları ve kaynaklarını kamusal amaçlar ve hizmet gerekleri dışında kullanmaz ve kullanılmasına sebep olmaz; bunların kullanımında savurganlıktan kaçınır.
- d) Görevlerinin gerektirdiği itibar ve güvene layık olduklarını davranışlarıyla gösterir; kamu hizmetine güven duygusunu zedeleyen, şüphe yaratan ve adalet ilkesine zarar veren davranışlarda bulunmaktan kaçınır.

Eşitlik

MADDE 8 – (1) Sayıştay denetçileri;

- a) Görevlerini yerine getirirken, kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket eder.
- b) Dil, din, ırk, cinsiyet, sosyal ve ekonomik durum, siyasi düşünce ve benzeri diğer sebeplere dayanan farklılıkları gözetmeksizin görevlerini yerine getirir.
- c) Görevleri sırasında ve görevleriyle ilişkili olarak herhangi bir kişiye, zümreye ya da kuruma karşı önyargılı hareket etmez yahut bunları kayırmacı veya dışlayıcı davranışlarda bulunmaz.

Çıkar çatışmasından kaçınma

MADDE 9 – (1) Sayıştay denetçileri;

- a) Görevleri sırasında ve görevleri ile ilişkili olarak yakınlarının ve kendi çıkarlarının söz konusu olabileceği her türlü durumdan kaçınır; bunlarla ilgili olarak denetim, inceleme ve raporlama işlerine katılmaz, görüş ve kanaat bildirmez.
- b) Görevlerini tarafsız ve nesnel şekilde icra etmesini etkileyen ya da etkiliyormuş gibi görünen, kendisine, yakınlarına ve çevresine sağlanan her türlü menfaatin, mali ya da diğer imkânların ve benzeri çıkarların söz konusu olduğu, herhangi bir gerçek ya da potansiyel çıkar çatışmasından kaçınır. Çıkar çatışmasının farkına varır varmaz durumu Başkanlığa bildirir.
- c) Son üç yıl içinde görev yaptıkları kurum, kuruluş ve bunların iştiraklerine yönelik inceleme, denetim ve raporlama işlerine katılmaz.
- ç) Görevlerini yürütürken, yetki ve nüfuzunu kullanarak hizmetin gerekli kıldığı koşullar dışında, kurumlardan ek hizmet veya imkân talep etmez; kamu mal ve hizmetleri ile insan kaynaklarını hizmet gerekleri dışında kullanmaz ve kullanılmasına sebep olmaz.
- d) Kendisine ve yakınlarına çıkar ve imtiyaz sağlamak amacıyla görev, unvan ve nüfuzunu kullanarak kamu görevlileri ve ilgili kişilere mevzuat dışında işlem yaptırmaz veya onları bu yolda işlem yapmaya zorlamaz.
- e) Bağımsızlıklarını ve dürüstlüklerini tehlikeye sokabilecek veya zedelemiş gibi algılanabilecek herhangi bir hediye veya ödül reddeder ve muhtemel bir çıkar çatışmasını önler; tarafsızlığını, performansını, görevini yapmasını veya görüşünü etkileyen veya etkileme ihtimali bulunan hiçbir hediyeyi kabul etmez.
- f) Görevleriyle ilgili olarak, gerçek veya tüzel kişilerden kendileri, yakınları ve diğer kişiler için doğrudan ya da aracı eliyle herhangi bir hediye almaz ve menfaat sağlamaz.

Yetkinlik ve mesleki özen

MADDE 10 – (1) Sayıştay denetçileri;

- a) Görevlerinin gerektirdiği mesleki bilgi ve becerisini sürekli geliştirmeye gayret eder. Görevlerini yaparken meslektaşları arasındaki ekip çalışmasına ve işbirliğine önem verir; kendisinden beklenen gerekli desteği sağlar.
- b) Denetimin planlanması, yürütülmesi, denetim raporunun hazırlanması safhalarında gerekli mesleki özen ve titizliği gösterir.
- c) Mesleki yeterliğin bir gereği olarak, görevleri ile ilgili mevzuatı, ulusal ve uluslararası gelişmeleri ve yayınları takip eder.
- ç) Yürürlükteki denetim standartlarını, politikalarını, prosedürlerini ve uygulamalarını bilir ve bunları uygular. Denetime tabi kamu idarelerinin faaliyetlerini yönlendiren yasal ve kurumsal prensip ve standartlar hakkında da yeterli bilgiye sahip olur.

Mesleki ve kurumsal bilinç

MADDE 11 – (1) Sayıştay denetçileri, Sayıştayın amaç ve misyonuna uygun davranır; toplumun Sayıştaya ve kendilerine duyduğu güveni sarsabilecek davranışlardan kaçınır.

Mesleğin menfaat temini için kullanılmaması

MADDE 12 – (1) Sayıştay denetçileri;

- a) Görev, unvan ve yetkilerini kullanarak kendileri, yakınları veya üçüncü kişiler lehine menfaat sağlayamaz ve aracılıkta bulunamaz, kendilerinin veya başkalarının kitap, dergi, CD ve benzeri ürünlerinin satışını ve dağıtımını yaptıramaz, herhangi bir kurum, vakıf, dernek veya spor kulübüne yardım, bağış ve benzeri nitelikte menfaat sağlayamaz, akraba, eş, dost, hemşehri ve siyasal kayırmacılık veya herhangi bir nedenle ayrımcılık yapamaz.
- b) Görevlerinin ifası sırasında ya da bu görevlerin sonucu olarak elde ettikleri resmi veya gizli nitelikteki bilgileri, kendilerine, yakınlarına veya üçüncü kişilere doğrudan veya dolaylı olarak ekonomik, siyasal veya sosyal nitelikte bir menfaat elde etmek için kullanmaz.
- c) Denetime tabi kamu idareleri ile kamu görevlileri ve diğer ilgili kişi, kurum ve kuruluşlar nezdinde aracılıkta bulunmaz.
- ç) Görev, unvan ve yetkilerini kullanarak kurum ve kuruluşlardan seminer, konferans ve benzeri gelir getirici her hangi bir istekte bulunmaz.

Nezaket ve saygı

MADDE 13 – (1) Sayıştay denetçileri, onur kırıcı, küçük düşürücü ve keyfi davranışlar sergilemez; baskıcı, hakaret ve tehdit edici uygulamalarda bulunmaz; birlikte görev yaptıkları ve görevleri ile ilgili diğer kişilere karşı nazik ve saygılı davranır.

Gizlilik ve mesleki sırların saklanması

MADDE 14 – (1) Sayıştay denetçileri, görevleri dolayısıyla elde ettikleri kamuya açık olmayan bilgileri, yetkili olmayan kişi ve kuruluşlara şahsi yorum, tavsiye veya başka suretlerle aktarmaz. Görevleri dolayısıyla öğrendikleri sırlar ile ilgililere ve üçüncü kişilere ilişkin gizli kalması gereken bilgileri kanunen açıkça yetkili kılınan merciler dışında hiçbir kurum, kuruluş veya kişiye açıklamaz; kendilerinin ya da başkalarının yararına veya üçüncü kişilerin zararına kullanmaz.

Yönetici konumunda bulunanların sorumluluğu

MADDE 15 – (1) Yönetici konumunda bulunanlar;

- a) Denetçiler arasında ayırım yapmaz, onlara karşı adil, dürüst ve güvenilir olur.
- b) Denetçilerin toplumsal ve ahlaki sorumluluklarını yerine getirmesine katkıda bulunur ve onları bu konuda özendirir.
- c) Mesleki yaşamını özel yaşamından ayrı düşünür ve karar alırken profesyonellik ilkesinden ayrılmamaya özen gösterir ve görev dağılımını hakkaniyet ilkelerine bağlı kalarak yapar.
- ç) Denetim planlamasını yaparken denetçilerin bağımsızlığı ve tarafsızlığının zedelenmemesi için gerekli rotasyonu sağlar.
- d) Mevzuat ve mesleki gereksinimler dışında, denetçiler arasında kıdem ve unvan ayrımcılığı yapmaz.
- e) Denetçilere yönelik özlük haklarını kısıtlayıcı, kariyerlerine zarar verici mesleki tacizde ve çalışma yaşamı kalitesini düşüren psikolojik tacizde (mobbing) bulunmaz ve bunun oluşmasını önleyici gerekli tedbirleri alır.
- f) Denetçilere mesleki etik kuralları konusunda uygun eğitimi sağlar, bu ilkelere uyulup uyulmadığını gözetler ve etik davranış konusunda rehberlik eder.
- g) Mesleki etik kurallarının, denetçilere uygulanan temel, hazırlayıcı ve hizmet içi eğitim programlarında yer almasını sağlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Mesleki etik kurallarına uyma

MADDE 16 – (1) Sayıştay denetçileri, görevlerini yürütürken bu Düzenlemede belirtilen mesleki etik kurallarına uymakla yükümlüdür.

(2) Denetçilerin mesleki etik kurallarına aykırı davrandığı iddiası hakkında 6085 sayılı Kanun uyarınca oluşturulan Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kurulu tarafından, bu Düzenlemede yer alan hükümler çerçevesinde gerekli inceleme yapılarak sonucu ilgililere yazılı olarak bildirilmek üzere Başkanlığa sunulur ve kararın bir sureti ilgilinin özlük dosyasına konulur.

(3) Sicillerin verilmesinde bu Düzenlemede belirtilen mesleki etik kuralları da dikkate alınır.

(4) Mesleki etik kuralları ile ilgili olarak bu Düzenlemede hüküm bulunmayan hallerde genel hükümlere göre işlem yapılır.

Başsavcı ve savcılar

MADDE 17 – (1) Başsavcı ve savcılar 6085 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki hüküm gereğince bu Düzenlemeye tabidir.

Başka kurumlarda görevlendirilenler

MADDE 18 – (1) Kadroları Sayıştayda kalarak başka kurumlarda görevlendirilen Sayıştay denetçileri, görevlendirildikleri kurumların etik kurallarının yanında bu Düzenlemede yer alan etik kurallara da uymakla yükümlüdür.

Yürürlük

MADDE 19 – (1) Bu Düzenleme yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 – (1) Bu Düzenleme hükümlerini Sayıştay Başkanı yürütür.